

Številka: 601-01-1/2021/17 EPA 1643–VIII
Ljubljana, 12. 3. 2021

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 38. seji 17. 3. 2021, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-H) - skrajšani postopek

Državni svet je obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-H), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Markom Koprivcem.

Državni svet predlog zakona **podpira**.

S predlogom zakona se spreminja in dopolnjuje 34. člen veljavnega zakona, in sicer se v večji meri odločanje o financiranju zasebnih vrtcev prenaša v pristojnost občin, saj predlog zakona omogoča, da občina ne financira zasebnega vrtca, če ima v javnih vrtcih dovolj prostih mest za vse otroke, ki so vključeni v zasebni vrtec. Dejavnost predšolske vzgoje je izvirna pristojnost občin, ki nalaga občinam organiziranje in financiranje mreže javnih vrtcev, zato je smiselno, da lahko tudi sama odloča o financiranju zasebnih vrtcev. Po veljavni zakonodaji občina nima pristojnosti nad ustanavljanjem zasebnih vrtcev, ki za svoje delovanje potrebujejo soglasje pristojnega ministrstva, da izpolnjujejo vse predpisane pogoje glede prostora in opreme, da imajo javno veljavni program in zagotovljeno število strokovnih delavcev s predpisano izobrazbo, mora pa jih financirati v obsegu 85 odstotkov.

Državni svet ugotavlja, da je Odbor Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino (v nadaljevanju: Odbor) predlog zakona obravnaval na 16. redni seji 11. 3. 2021. Kot izhaja iz poročila Odbora, slednji k predlogu zakona ni sprejel nobenega amandmaja, zato Državnemu zboru predlaga, da predlog zakona sprejme v osnovni različici predloženega besedila, do katerega se v nadaljevanju mnenja opredeljuje tudi Državni svet.

Državni svet ocenjuje, da večja avtonomija občin, ustanoviteljic javnih zavodov na področju vzgoje in varstva predšolskih otrok, pomeni možnost, da občina zavrne financiranje zasebnega vrtca, če je na njenem območju dovolj prostih mest v mreži javnih vrtcev. Državni svet meni, da takšna rešitev v ničemer ne omejuje

ustanavljanja in delovanja zasebnih vrtcev, ampak le zagotavlja, da občina na svojem območju glede na potrebe in finančne zmožnosti vpliva na oblikovanje mreže vrtcev, ki jih (so)financira. Meni tudi, da predlog zakona istočasno preveč omejuje zasebno pobudo glede ustanavljanja vrtcev, ker se predlaga ostrejši pogoj, in sicer naj bi bil zasebni vrtec upravičen do financiranja iz občinskega proračuna, če ima zagotovljeno popolnitev najmanj dveh oddelkov. Dodatni pogoj izničuje enakopravno sodelovanje zasebnih vrtcev, s čimer bi se omejilo možnost celovite ureditve problematike financiranja zasebnih vrtcev.

Državni svet podpira objavo javnega razpisa za sofinanciranje investicij v vrtcih in osnovnem šolstvu v Republiki Sloveniji v proračunskem obdobju 2021–2024, saj v zadnjem desetletju ni bilo razpisov in so občine morale same zagotavljati sredstva za investicije v dodatne kapacitete v javnih vrtcih. Državni svet poudarja, da je, glede na obseg porabljenih javnih sredstev za investicije v vrtcih, pomembno, da imajo občine možnost, da najprej zapolnijo prosta mesta v javni mreži vrtcev ter šele na podlagi ugotovljenih dodatnih potreb sofinancirajo zasebne vrtce. Vendar pa mnoge občine zaradi trenda povečevanja števila prebivalcev potreb po prostih mestih v vrtcih ob pomanjkanju javnih sredstev ne morejo zagotoviti brez zasebnih vrtcev, zato je delovanje teh nujno. Državi svet prav tako meni, da spremenjen način financiranja lahko ogrozi pravico staršev do proste izbire vrtca. Izpostavljajo vprašanje, ali bodo, glede na predlagano spremembo, zasebni vrtci še zainteresirani za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje, če bo vprašanje njihovega sofinanciranja odvisno od odločitve občine.

Državni svet predlaga, da se avtonomija občin na področju predšolske vzgoje poveča z ustreznijšim načinom ureditve kriterijev in normativov za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje, ki predstavljajo največji finančni zalogaj za občinske proračune. Glede na kompleksnost problematike financiranja zasebnih vrtcev, ki dopolnjujejo javno mrežo predšolske vzgoje, pa je nujno poiskati kompromisne rešitve, ki bodo vzpostavile in zagotovile večjo avtonomijo občin na področju predšolske vzgoje ter obenem ne bodo onemogočile zasebne pobude in s tem konkurence.

Državni svet ugotavlja, da Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport predloga zakona ne podpira. Ministrstvo sicer želi urediti financiranje zasebnih vrtcev, vendar soglasja med ključnimi deležniki še ni bilo moč doseči. Imenovana je bila tudi delovna skupina za pripravo usklajenega predloga dopolnitve 34. člena Zakona o vrtcih, ki naj bi opredelil vlogo občin pri zagotavljanju javne službe na področju dejavnosti predšolske vzgoje pri odločanju o sofinanciranju zasebnih vrtcev. V delovno skupino so bili povabljeni predstavniki zasebnih vrtcev in njihovih asociacij ter reprezentativnih združenj občin.

Državni svet ugotavlja, da Skupnost vrtcev Slovenije, Združenje ravnateljcev vrtcev Slovenije in Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije predlog zakona podpira. Predstavniki vrtcev in ravnateljcev izpostavljajo, da so bili v preteklosti vloženi veliki naporji v razvoj javne mreže predšolske vzgoje kot rezultat sodelovanja javnih vrtcev in občin, ki so izvirno pristojne za ustanavljanje in financiranje javnih vrtcev, oziroma je ta kakovost odraz strokovnih odločitev in sodelovanja celotne lokalne skupnosti. Ta javna mreža je uspešna in zagotavlja kakovostno vzgojo ter je v svetovnem merilu prepoznana kot ena najboljših oblik izvajanja predšolske vzgoje.

Državni svet ugotavlja, da Združenje zasebnih vrtcev Slovenije predlogu zakona nasprotuje, ker rešitve naj ne bi bile oblikovane na podlagi sodelovanja vseh vpletenih deležnikov, t. j. vseh vrtcev, občin in predstavnikov staršev, in ker se konceptualne rešitve glede ustanavljanja in financiranja išče predvsem na ravni institucij, medtem ko bi bilo po njihovem mnenju v ospredje odločitev treba postaviti starše in njihove otroke. Združenje zasebnih vrtcev Slovenije izpostavlja, da je Slovenija glede deleža zasebnih vrtcev (dobrih 5 odstotkov) neprimerljiva s sosednjimi državami. Poudarja, da zasebni vrtci pomenijo za starše možnost izbire in predstavljajo dodano vrednost z vidika dodatnih programskih vsebin, saj z njimi bogatijo vzgojne programe in doprinašajo k višji kakovosti predšolske vzgoje v okolju.

Državni svet podpira predlog zakona z namenom, da se občinam omogoči avtonomijo odločanja glede financiranja zasebnih vrtcev, saj skrb za javno mrežo vrtcev sodi med njihove izvirne pristojnosti. S tem so občine posledično odgovorne za organizacijo predšolske vzgoje skladno s potrebami lokalne skupnosti.

Državni svet poudarja, da podpora predlogu zakona ne pomeni nasprotovanje zasebnim vrtcem, ki so prav tako pomembni, zlasti z vidika svobodne izbire staršev o tem, kateri veljavni vzgojni programi so primerni za njihove otroke in skladni z njihovimi svetovnonazorskimi in pedagoškimi načeli.

Državni svet ocenjuje, da je dobro organizirana in finančno stabilna ter finančno transparentna javna mreža vrtcev izjemnega pomena za kakovostno predšolsko vzgojo za vse otroke, zlasti pa otrokom iz socialno in kulturno šibkejšega okolja omogoča enakopraven dostop do vzgojnih vsebin, ki so podlaga tudi za kasnejše izobraževanje. Državni svet zato poudarja, da morajo imeti občine, ki so prve pristojne in odgovorne za organizacijo predšolske vzgoje, pomembno vlogo pri odločitvi, ali in pod kakšnimi pogoji bodo lahko financirale tudi zasebne vrtce.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Branimir Štrukelj.

* * *

Predlog mnenja Državnega sveta je pripravljen na podlagi Mnenja Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, poročila zainteresirane Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Poročila Odbora Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino.